

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

BULETIN INFORMATIV

Nr. 87

Noutăți legislative și alte știri relevante

01.10.2016 – 31.10.2016

În perioada 1 – 31 octombrie 2016, echipa IDIS "Viitorul"/ANB a continuat să monitorizeze implementarea propunerilor incluse în Agenda Națională de Business. Acest buletin este structurat în două secțiuni: prima conține monitorizarea modificărilor legislative și a noutăților privind implementarea priorităților stabilite în Agenda Națională de Business 2012 – 2013, iar cea de-a doua conține alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri.

Chișinău, 2016

Sumar:

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012 – 2013

1.1. Ministerul Finanțelor a supus consultărilor publice proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019)”.

1.2. Ministerul Finanțelor a supus consultărilor publice proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.449 din 02 iunie 2010 “Cu privire la crearea Comitetului Național de Stabilitate Financiară”.

1.3. Acordul de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia intră în vigoare începând cu 1 noiembrie 2016.

1.4. Republica Moldova a obținut o poziție mai bună în clasamentul Doing Business. În raportul din acest an, publicat recent, țara noastră s-a clasat pe locul 44 din 190 de țări, avansând cu trei poziții în comparație cu anul trecut.

1.5. Ministerul Finanțelor a modificat Ordinul cu privire la aprobarea și completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factură fiscală”.

1.6. Domeniul fiscal și vamal: Ministerul de Finanțe

1.7. Ministerul Finanțelor continuă discuțiile privind ajustarea cadrului legal în domeniul contabilității la directivele UE .

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

2.1. La Bruxelles s-a desfășurat reuniunea Comitetului de Asociere Republica Moldova-UE în Configurația Comerț

2.2. Viceprim-ministrul Octavian Calmîc s-a întâlnit la Bruxelles cu Comisarul European pentru Comerț, Cecilia Malmstrom

2.3. Președintele Organizației internaționale a exportatorilor de miere: Piața internațională a mierii este inundată de produse contrafăcute

2.4. Producătorii de miere și lapte pot accesa granturi în cadrul MAC-P

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012 – 2013

1.1. Ministerul Finanțelor a supus consultărilor publice proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019)”.

Scopul elaborării documentului constă în stabilirea direcțiilor prioritare de activitate ale Ministerului Finanțelor orientate spre atingerea obiectivului fundamental și a celor specifice privind managementul datoriei de stat și sporirea previzibilității pieții valorilor mobiliare de stat (VMS) pentru investitori.

Programul se axează pe descrierea strategiei de finanțare a soldului (deficitului) bugetului de stat și pe identificarea factorilor de cost și de risc aferenți. Astfel, conform acestei strategii, necesitățile de finanțare ale bugetului de stat vor fi acoperite în perioada anilor 2017-2019, în medie la nivel de 80 la sută anual din surse externe. Împrumuturile de stat externe primite vor fi în proporție de aproximativ 87 la sută de la creditorii multilaterali. Finanțarea internă netă va urma o tendință neuniformă, înregistrând o majorare constantă în perioada anilor 2018-2019, cu majorarea graduală a ponderii VMS pe termen lung. Astfel, se preconizează lansarea emisiunilor de obligațiuni de stat cu maturitatea de 5 ani, în dependență de cererea pe piață. Ca pondere în PIB, datoria de stat urmează să se mențină sub nivelul de 45 la sută la sfârșitul anului 2019.

Pentru mai multe detalii poate fi accesat urmatorul [Link](#):

1.2. Ministerul Finanțelor a supus consultărilor publice proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.449 din 02 iunie 2010 “Cu privire la crearea Comitetului Național de Stabilitate Financiară”.

Comitetul Național de Stabilitate Financiară (CNSF) a fost creat în anul 2010, însă putem constata că s-a dovedit a fi puțin eficient din punct de vedere al prevenirii și reglementării crizei bancare.

Una din cauze se referă la specificul politic, deoarece o bună parte a membrilor CNSF sunt afiliați politic.

Experiența internațională a demonstrat că elementul cheie al menținerii

stabilității financiare constă în comunicarea și coordonarea strânsă între instituțiile relevante, respectiv activitatea CNSF urmează a fi reformatată în baza modelelor aplicate în diferite țări europene.

CNSF trebuie să aibă un număr mai mic de membri, cu o expunere politică scăzută și o relevanță strictă în vederea asigurării stabilității financiare. Astfel, acesta trebuie să includă în mod obligatoriu reprezentanți ai Băncii Naționale a Moldovei, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar.

Pentru mai multe detalii poate fi accesat următorul [link](#):

1.3 Acordul de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia intră în vigoare începând cu 1 noiembrie 2016.

Acordul de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia are drept scop promovarea comerțului reciproc, dezvoltarea relațiilor economice dintre țări, eliminarea barierelor în calea comerțului și

extinderea schimburilor comerciale, precum și crearea condițiilor pentru continuarea atragerii investițiilor, în special pentru dezvoltarea investițiilor mixte în cele două state.

Acordul presupune o serie de avantaje pentru agenții economici autohtoni, inclusiv accesul nelimitat, fără restricții tarifare la import pe piața Turciei a produselor agricole și industriale. În total, Republica Moldova și Turcia vor elimina 99,5% și respectiv 100% din taxele cu valoare comercială. Eliminarea taxelor va permite exportatorilor din Moldova anual să economisească sume importante grație taxelor vamale reduse ale Turciei. Acordul presupune o liberalizare graduală pentru cele mai sensibile sectoare ale economiei, totodată punând la dispoziție și un șir de instrumente de protecție comercială în conformitate cu practicile internaționale.

În conformitate cu modalitățile agreeate de oferire a unui tratament preferențial pentru produsele agricole, a fost elaborată lista

de concesiuni convenite de ambele părți.

Astfel, odată cu intrarea în vigoare a acordului, producătorii agricoli autohtoni vor putea exporta pe piața turcă fără să achite taxa vamală în cadrul anumitor contingente tarifare pentru un șir de produse agricole și agro-alimentare inclusiv: lapte acru, unt, ouă de păsări, prune, boabe de soia, semințe de rapiță, produse de brutărie, sucuri de fructe, vinuri efervescente, distilate de vin. **pag. 5**

Totodată, pentru unele produse agricole precum orz, semințe de floarea – soarelui, ulei brut, ulei de semințe de floarea soarelui concesiile se vor acorda în limita unei perioade (în afara sezonului).

La rîndul său, Republica Moldova va anula taxa vamală în cadrul anumitor contingente tarifare pentru unele produse sensibile (legume și fructe), însă doar în limita unei anumite perioade pe parcursul anului (în afara sezonului) inclusiv pentru roșii, în stare proaspătă și refrigerată, pere, gutui, caise, vișine, piersici, nectarine, prune, căpșuni și fragi.

La data intrării în vigoare a Acordului toate taxele vamale de import, precum și orice taxe cu efect echivalent aplicate produselor industriale, vor fi anulate, cu excepția unor mărfuri industriale originare din Turcia, precum încălțăminte, mobilier, produse din plastic, etc, pentru care Republica Moldova a solicitat instituirea unor perioade de tranziție de la 3 la 7 ani.

Pentru mai multe detalii poate fi accesat următorul [link](#):

1.4. Republica Moldova a obținut o poziție mai bună în clasamentul Doing Business. În raportul din acest an, publicat recent, țara noastră s-a clasat pe locul 44 din 190 de țări, avansînd cu trei poziții în comparație cu anul trecut.

Scorul obținut este 72,75 ceea ce a permis plasarea țării noastre pe locul 44. Mai bine s-au poziționat România, Ungaria, Bulgaria și Federația Rusă. Un scor mai mic decât Republica Moldova au obținut Cipru, Serbia și chiar Italia. Conform clasamentului, cele mai bune condiții pentru dezvoltarea afacerilor sunt în Noua Zeelandă, Singapore și Danemarca.

În raport se mai constată că Republica Moldova a simplificat procedura de racordare la rețeaua electrică, a simplificat procedura de achitare a taxelor și a implementat modificări pozitive în ceea ce privește executarea contractelor. Totuși, probleme rămân. Lansarea unei afaceri a devenit mai costisitoare decât până acum.

Menționăm că clasamentul Doing Business a fost realizat luându-

se în calcul reformele implementate până la finele lunii iunie. Raportul realizat de Banca Mondială analizează 190 de economii pe baza a 11 criterii, precum demararea unei afaceri, obținerea unui credit, accesul la rețeaua de electricitate și tranzacțiile transfrontaliere. Pentru mai multe detalii accesați [aici](#).

1.5. Ministerul Finanțelor a modificat Ordinul cu privire la aprobarea și completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factură fiscală”.

Ministerul Finanțelor a emis Ordinul nr.123 din 21 septembrie 2016 cu privire la modificarea Ordinului Ministerului Finanțelor nr.115 din 6 septembrie 2010 cu privire la aprobarea și completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factură fiscală”.

Ordinul în cauză are drept scop concretizarea tipului de hîrtie ce poate fi utilizată de către agenții economici care dispun de un sistem computerizat de evidență primară și care beneficiază de dreptul imprimării de sine stătător a facturilor fiscale și anexelor la acestea.

Astfel, agenții economici sus-menționați vor utiliza hîrtia prevăzută cu însemne de protecție utilizată la imprimarea de sine stătător a facturilor fiscale, care va dispune de cel puțin un însemn de protecție din cele specificate la pct.2 al Ordinului Ministerului Finanțelor nr.115 din 6 septembrie 2010 sau oricare alt însemn de protecție (ca exemplu: emblema întreprinderii, logotipul, antetul, etc.) stabilit de către agentul economic și aprobat prin ordin intern.

Suplimentar, Ordinul Ministerului Finanțelor nr.123 din 21

septembrie 2016 cu privire la modificarea Ordinului Ministerului Finanțelor nr.115 din 6 septembrie 2010 urmează a fi publicat în Monitorul Oficial.

Pentru mai multe detalii poate fi accesat următorul [link](#).

1.6. Domeniul fiscal și vamal: Ministerul de Finanțe

Elaborarea și promovarea proiectele actelor legislative și normative care reglementează sistemul fiscal și vamal al țării reprezintă una din prioritățile de bază ale Ministerului Finanțelor. Obiectivele generale ale politicii fiscale și vamale pentru anul 2017 se bazează pe asigurarea redistribuirii echitabile a veniturilor, stabilității și transparenței fiscale; sistematizarea legislației fiscale naționale; crearea unor condiții clare, echitabile și competitive de dezvoltare a mediului de afaceri; îmbunătățirea și simplificarea mecanismelor fiscale naționale; armonizarea politicii fiscale și legislației fiscale naționale la prevederile legislației Uniunii Europene în conformitate cu calendarul stabilit în Acordul de Asociere UE – RM.

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

Proiectul politicii fiscale și vamale pentru anul 2017 a fost discutat într-o serie de dezbateri publice organizate de Ministerul Finanțelor. Urmare a consultărilor publice, Ministerul Finanțelor va definitiva proiectul de lege și-l va transmite Guvernului pentru aprobare.

1.7. Ministerul Finanțelor continuă discuțiile privind ajustarea cadrului legal în domeniul contabilității la directivele UE

Pentru a asigura calitatea și utilitatea noii Legi a contabilității și a Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC) în procesul de ajustare a acestora la legislația europeană, Ministerul Finanțelor a organizat o masă rotundă la care s-au examinat propunerile de modificare a structurii și conținutului formularelor situațiilor financiare. La discuții au participat reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior, Băncii Mondiale, IFPS, FIA, EBA, AmCham, ACAP, Asociației Oamenilor de Afaceri din Moldova, Ecofin-Consult și „Pricewaterhouse Coopers Audit”.

În cadrul evenimentului a fost prezentat și analizat cadrul de reglementare și măsurile ce urmează a fi realizate, astfel încât acțiunile propuse să elimine constrângerile și impedimentele cu care se confruntă în prezent entitățile.

„Pentru noi este foarte important să avem un dialog continuu și eficient cu cei implicați în proces, pentru că ne dorim să îmbunătățim calitatea raportării financiare atât pentru întreprinderile de stat, cât și pentru cele cu capital străin”, a menționat ministrul Finanțelor, Octavian Armașu.

Reamintim că proiectul Legii contabilității a fost prezentat pentru discuții părților interesate în luna mai a.c. în cadrul unor dezbateri publice organizate de către Ministerul Finanțelor și Centrul pentru Reforma Raportării Financiare (CFRR) al Băncii Mondiale.

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

Ajustarea cadrului legal al Republicii Moldova în domeniul contabilității la legislația UE se realizează în baza Planului de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM – UE.

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

2.1. La Bruxelles s-a desfășurat reuniunea Comitetului de Asociere Republica Moldova-UE în Configurația Comerț

În cadrul celei de-a II reuniuni a Comitetului de Asociere Republica Moldova-UE în Configurația Comerț, au fost evaluate capacitățile instituționale ale Republicii Moldova în materie de realizare a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere, dar și examinate necesitățile de asistență/proiecte în domeniile de acoperire ale componentei economice a documentului. În context, delegația Republicii Moldova, condusă de viceprim-ministrul, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, a prezentat raportul de progres privind acțiunile întreprinse pe principalele domenii prevăzute la Titlul V al Acordului de Asociere.

În cadrul reuniunii, vicepremierul Octavian Calmîc, a prezentat evoluțiile înregistrate pe componentele pilon ce stau la baza creării Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător: dinamica comerțului exterior al Republicii Moldova, cu accente pe evoluția schimburilor comerciale cu partenerii europeni, inclusiv valorificarea cotelor la export/import, armonizarea legislației naționale la acquis-ul comunitar în domeniile dreptului de proprietate intelectuală, achiziții publice, comerțul cu servicii, infrastructura calității și supravegherea pieței, etc.

În context, ministrul Economiei a accentuat că Uniunea Europeană rămâne principalul partener comercial al Republicii Moldova, iar cca 1250 de companii naționale (în creștere cu 20% comparativ cu anul 2013) au înregistrat exporturi în statele comunității europene pentru 673 poziții tarifare, ceea ce reprezintă cumulativ peste 67 % din numărul total al exportatorilor țării noastre. "Autoritățile Republicii Moldova s-au angajat să continue reformele în domeniul sanitar și fitosanitar întru realizarea recomandărilor Comisiei Europene, pentru a obține dreptul de a exporta produse de origine animalieră, care vor influența asupra majorării exportului în UE cu 16%", a punctat vicepremierul.

Potrivit ministrului Economiei, pe parcursul implementării DCFTA, în vederea armonizării sistemului național de standardizare la cel al

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

UE, au fost adoptate circa 8500 standarde europene/internaționale. ”O realizare extrem de importantă pentru exportatorii moldoveni, este punerea în aplicare a Sistemului de Operator Economic Autorizat și aprobarea la nivel național a ”Nomenclaturii combinate a mărfurilor, în baza clasificării UE” (HS2012)”, a spus Calmîc.

În raportul său viceprim-ministrul s-a mai referit atât la mai importante realizări la comerțul cu servicii, sectorul energetic, domeniul achizițiilor publice, dreptului de proprietate intelectuală, domeniul concurenței, etc, cât și la problemele cu care se confruntă autoritățile naționale la implementarea unor obiective asumate în cadrul Acordului de Asociere.

La rândul său, Petros Sourmelis, șeful de Unitate pe aspecte de Comerț privind politica de vecinătate UE, a apreciat eforturile Guvernului Republicii Moldova de a ajusta legislația națională la cea comunitară, precum și de a realiza implementarea angajamentelor asumate de țara noastră în cadrul Acordului de Asociere și celui de implementare a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător. În mod special, oficialii UE au salutat progresele autorităților naționale în preluarea și implementarea standardelor comunitare, infrastructurii calității, aprobării strategiei achizițiilor publice, fortificării capacităților în sectorul financiar-bancar, etc.

În cadrul reuniunii au fost semnate mai multe decizii importante privind actualizarea unor anexe parte componentă a Acordului de Asociere Republica Moldova-UE, inclusiv Anexa XVI privind înlocuirea Directivelor abrogate cu noile Directive UE; precum și actualizarea Anexei XXIX la Acord în domeniul achizițiilor publice.

2.2. Viceprim-ministrul Octavian Calmîc s-a întâlnit la Bruxelles cu Comisarul European pentru Comerț, Cecilia Malmstrom

Progresele în implementarea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) au fost discutate la întrevederea viceprim-ministrului, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, cu Comisarul European pentru Comerț, Cecilia Malmstrom, care a avut loc în partea a doua a zilei de 18 octombrie curent, la Bruxelles.

Cecilia Malmstrom a salutat progresele înregistrate de autoritățile de la Chișinău în promovarea exportului produselor

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

moldovenești pe piața europeană, cota actuală atingând 63% din totalul exporturilor din Republica Moldova. Oficialul european a menționat că UE este dispusă să acorde toată asistența necesară Republicii Moldova pentru implementarea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) pe întreg teritoriul țării.

În context, ministrul Economiei a prezentat acțiunile întreprinse de Guvern în facilitarea activității agenților economici și îmbunătățirii climatului de afaceri în țara noastră, prioritățile autorităților centrale pe agenda de asociere cu UE, inclusiv reforma în justiție, sistemul de pensii, sectorul energetic, etc.

Vicepremierul Octavian Calmîc a mai vorbit despre eforturile întreprinse de autoritățile moldovenești în vederea realizării acțiunilor prioritare convenite cu Fondul Monetar Internațional (FMI), în particular în sfera consolidării sectorului bancar. A fost exprimată convingerea că Consiliul Executiv al FMI va aproba, în timpul apropiat, acordul la nivel de personal agreeat cu autoritățile moldovenești în iulie curent.

Viceprim-ministrul, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, participă la reuniunea Comitetului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, configurația comerț, care se desfășoară în perioada 18 – 20 octombrie curent, la Bruxelles.

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

2.3 Președintele Organizației internaționale a exportatorilor de miere: Piața internațională a mierii este inundată de produse contrafăcute

Piața internațională a mierii este inundată de produse contrafăcute, cele mai importante nereguli descoperite fiind etichetarea falsă, modificarea originii sau adaosul de sirop de zahăr, susține președintele Organizației internaționale a exportatorilor de miere, Norberto Garcia.

„Mierea modificată sau falsificată reprezintă principalul flagel pentru industria apicolă, mai mare decât pesticidele sau problemele sanitare”, a declarat profesorul argentinian Norberto Garcia la cel de-al 21-lea congres al Uniunii naționale a apicultorilor francezi (Unaf), care s-a încheiat duminică. Garcia susține că exporturile de miere cresc fără încetare. În timp ce numărul stupilor din întreaga lume a avansat cu doar 8% între 2007 și 2013, exporturile de miere la nivel mondial au urcat cu 61%. În plus, în emisfera orientală, o regiune cuprinsă între Ucraina și Taiwan, tendința este și mai pronunțată cu o creștere de 13% a stupilor și de 196% a exporturilor de miere, potrivit cifrelor FAO.

„Aceste date statistice demonstrează o anomalie șocantă care merge împotriva tendințelor mondiale de scădere a productivității stupilor”, a subliniat Norberto Garcia în fața apicultorilor francezi. Cum se justifică aceste volume de export? „Frauda este responsabilă de injectarea unor volume importante de miere diluată cu prețuri scăzute pe piața mondială”, afirmă Norberto Garcia.

Motivul este că producția mondială de miere nu poate răspunde cererii. Un exemplu este China, cel mai mare producător și consumator mondial, cu o producție de 450.000 de tone pe an (dintre care 150.000 de tone sunt exportate), care este departe de a satisface o cerere internă care se apropie de 700.000 de tone pe an. .

O astfel de situație ar putea să îi îndemne pe unii intermediari la fraudă, prin amestecul mierii cu diverse siropuri ieftine produse pe bază de cereale sau prin modificarea originii botanice sau geografice a mierii pe eticheta produsului.

Norberto Garcia este de părere că această superofertă ar putea fi responsabilă de scăderea semnificativă a prețului mierii pe piața mondială începând cu luna ianuarie 2015. „Principalele victime sunt consumatorii dar și apicultorii, în Europa ca și în China”, a apreciat Norberto Garcia, potrivit căruia autoritățile naționale ar trebui să întărească controalele pe această piață.

2.4. Producătorii de miere și lapte pot accesa granturi în cadrul MAC-P

Cea de-a doua fază a programului de granturi MAC-P, finanțat de Banca Mondială, a fost lansată miercuri în cadrul expozițiilor Moldagroteh și Farmer, inaugurate la Moldexpo. Valoarea suportului financiar este de 10 milioane de dolari, banii fiind destinați facilitării accesului la piețele de desfacere și managementului durabil al terenurilor.

Potrivit lui Nicolae Ciubuc, directorul Agenției Naționale de Intervenție și Plăți în Agricultură, programul de granturi investiționale „Facilitarea accesului la piețele de desfacere” prevede asocierea horticultorilor în grupuri de producători și susținerea acestora în efectuarea investițiilor în tehnologii destinate infrastructurii post-recoltare. Totodată, programul va fi extins și asupra a două subsectoare noi: colectarea și procesarea mierii și laptelui. Mărimea granturilor va constitui cel mult 50% din valoarea investiției eligibile, dar nu mai mult de 350 de mii de dolari pentru un grup de producători. Granturile vor fi oferite înainte de a fi făcută investiția, dar debursarea banilor va avea loc treptat, în funcție de contribuția efectuată de grupul de producători. Pentru obținerea granturilor sunt eligibile grupurile de producători care reunesc cel puțin cinci membri, care au desfășurat activitate în subsectorul agricol respectiv nu mai

Cel de-al doilea program de granturi investiționale este „Sporirea productivității printr-un management durabil al solului”, care acordă suport financiar nerambursabil post-investițional fermierilor care au implementat tehnologii de management durabil al solului. Granturile sunt destinate

compensării cheltuielilor pentru procurarea de echipamente și utilaje agricole performante ce asigură conservarea solurilor, precum și pentru implementarea practicilor fito-ameliorative, hidrologice, anti-erozionale, agro-forestiere și silvopastorale. Mărimea unui grant nu va depăși 20 de mii de dolari. Programul are un buget de peste 1 milion de dolari și trebuie să fie implementat până la 30 iunie 2017.

Liviu Gumovschi de la Unitatea de implementare și monitorizare a proiectelor Băncii Mondiale a menționat că de la începutul proiectului au fost debursate resurse de grant în valoare de 7,5 milioane de dolari pentru 30 grupuri de producători. Cofinanțarea asigurată de grupurile de producători a reprezentat circa 8,6 milioane de dolari.